

פרשת מטות מסעי – שני

וַיֵּצֵאוּ מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכָל־גִּישֵׁי הָעֵדָה לְהִרְאֹתָם אֶל־מַחֲזִיקֵי לַמַּחֲנֶה:

»וַיֵּצֵאוּ מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן: לְפִי שָׂרְאוּ אֶת נַעַר יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים לַחֲטֹף מִן הַבָּיִת:

יז וַיִּקְרָץ מֹשֶׁה עַל פִּקּוּדֵי הַחֵיל הַחֵיל עַל דַּמְמֹנ עַל חֵילָא, רַבְּנִי אֶלְפִי וּרְבִנִי מֵאֲמָתָא, דְּאֵתוּ מַחֵיל קִרְבָּא.

»וַיִּקְרָץ מֹשֶׁה עַל פִּקּוּדֵי הַחֵיל: מִמֵּינִים עַל הַחֵיל; לְלַמְּדוֹ, שֶׁכָּל סִרְחוֹן הַדּוֹר תִּלְוִי בְּגִדוּלִים, שֶׁיֵּשׁ כּוֹחַ בְּיָדָם לַמּוֹת:

טו וַיֹּאמֶר לַהוֹן, מֹשֶׁה: הַקִּימְתוּן, כָּל גִּקְבָּא.

טז הָא הָא אֵינִי הוֹאֵה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעֵצִית בְּלָעַם, לְשַׁקְרָא שְׁקֵר קָדָם יי, עַל עֵיסַק פֻּעֵר; וְהוֹת מַחֲמָתָא, בְּכַנְשָׂתָא דִּי.

»בְּדָבָר בְּלָעַם: אָמַר לָהֶם: אִפְלוּ אַתֶּם מְכַנְּסִים כָּל הַמוֹנוֹת (ס"א הָאמוֹת) שְׂבָעוּלָם, אִין אַתֶּם יוֹכִלִים לָהֶם; שְׂמַא מַרְבִּים אַתֶּם מִן הַמַּצְרִים שְׁהִיוּ שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֲזָר? בּוֹאוּ וְאִשְׁאֲכֶם עֲצָה: אֱלֹהֵיהֶם שֶׁל אֱלוֹ שׁוֹנָא זְמָה הוּא וְכו', כִּדְאִתָּא בַּחֲלָק וּבִסְפָרֵי הֵן הֵנָּה: מַגִּיד, שְׁהִיוּ מְכִירִין אוֹתָם: זוֹ הִיא שְׁנָכָשֶׁל פְּלוּנֵי בָּהּ:

יז וַיִּקְעֹן, קָטוּלוּ כָּל דְּכוּרָא בְּטַפְלָא; וְכָל אַתְמָתָא, דִּידַעַת גָּבַר לְמַשְׁכְּבֵי דְּכוּרָא קָטוּלוּ.

»וְעַתָּה הֲרֹגוּ כָּל־זָכָר בְּמִיָּה וְכָל־אִשָּׁה יוֹדַעַת אִישׁ לְמַשְׁכָּב זָכָר הֲרֹגוּ:

»וְכָל־אִשָּׁה יוֹדַעַת אִישׁ: (יבמות ס)

»וְהָיוּ לְהַבְעֵל אֶף־עַל־פִּי שְׁלֹא נִבְעַלְהוּ וּלְפָנֵי הַצִּיץ הַעֲבִירוּם, וְהָרְאוּהָ לְהַבְעֵל פָּנֶיהָ מוֹרִיקוֹת. הֲרֹגוּ: (ספ"ט) לָמָּה חֲזַר וְאָמַר? לְהַפְסִיק הַעֲנִין דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, שְׂאֵם אֲנִי קוֹרָא: "הֲרֹגוּ כָּל־זָכָר בַּטֶּף וְכָל־אִשָּׁה יוֹדַעַת אִישׁ... וְכָל הַטֶּף בְּנָשִׁים וְגו'", אֵינִי יוֹדַע אֵם לְהַרְג וְכָל־אִשָּׁה יוֹדַעַת) עִם הַזְּכָרִים אוֹ לְהַחְיוֹת עִם הַטֶּף? לָכֵן נֹאמַר "הֲרֹגוּ":

יח וְכָל טַפְלָא בְּנִשְׂא, דְּלָא יוֹעָא מַשְׁכְּבֵי דְּכוּרָא קִימָמוּ, לְכוּן.

»וְאַתֶּם חָנוּ מַחֲזִיקֵי לַמַּחֲנֶה שְׂבַעַת יָמִים כָּל הַרְג נָפֶשׁ וְכָל | נִגְע בַּחֲלָל תִּתְחַטְּאוּ בָּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבָיוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׂבִיכֶם:

»וְכָל־הַטֶּף בְּנָשִׁים אִשְׁרֵי לֹא־יָדְעוּ מַשְׁכָּב זָכָר הָחִיו לָכֶם:

יט וְאַתֶּם חָנוּ מַחֲזִיקֵי לַמַּחֲנֶה שְׂבַעַת יָמִים כָּל הַרְג נָפֶשׁ וְכָל | נִגְע בַּחֲלָל תִּתְחַטְּאוּ בָּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבָיוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׂבִיכֶם:

»וְכָל־הַטֶּף בְּנָשִׁים אִשְׁרֵי לֹא־יָדְעוּ מַשְׁכָּב זָכָר הָחִיו לָכֶם:

כ וְכָל לְבוּשׁ וְכָל מִן דְּמִשְׁוֹ וְכָל עוֹבֵד דְּמַעֲזִי, וְכָל מִן דְּאָע תִּדּוֹן עֲלוּהִי.

»כָּלִי הַקִּרְנִים וְהַטְּלָפִים

כא וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר כִּהְנָא לְגַבְרֵי חֵילָא, דְּאֵתוּ לְקִרְבָּא: דָּא גִזְרִית אוֹרִיתָא, דְּפָקִיד יי יֵת מֹשֶׁה.

»לְפִי שָׂבָא מֹשֶׁה לְכָלֵל כַּעֲס, בָּא לְכָלֵל טַעוֹת, שְׁנַתְעַלְמוּ מִמֶּנּוּ הַלְכוֹת גְּעוּרֵי נְכָרִים וְכוּן אַתָּה מְצֹא בְּשִׁמְיִי לְמַלּוּאִים, שְׁנֹאמַר (ויקרא י:) "וַיִּקְרָץ (מֹשֶׁה) עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר" בָּא לְכָלֵל כַּעֲס, בָּא לְכָלֵל טַעוֹת, וְכוּן (במדבר כ) בְּשִׁמְעוֹנָה הַמֶּרִיס: "וַיַּךְ אֶת־הַסֵּלַע" עַל־יְדֵי הַכַּעֲס טַעָה, אֲשֶׁר צוּר ה' וְגו' (ספ"ט) תִּלְתֶּה הַהִרְבָּה בְּרַבּוֹ:

כב כָּרִם יֵת דְּהִקָּא, וִית כִּסְפָּא, יֵת נַחְשָׂא, יֵת בְּרִילָא, יֵת עֲבָצָא, וִית אֶבְרָא.

»לְפִי שְׁלֹא הִזְהִיר לָכֶם מֹשֶׁה אֱלָא עַל הַלְכוֹת טְמָאָה, עוֹד יֵשׁ הַזְהִיר לָכֶם עַל הַלְכוֹת גְּעוּל. וְ"אֵךְ" לְשׁוֹן מַעוֹט, כְּלוּמַר מִמַּעֲטִין אַתֶּם מְלַהֶשֶׁתֶּם בְּכָלִים, אִפְלוּ לֹאחַר טְהַרְתִּין מִטְּמֵאָתָא הֵלֵב עוֹד שְׁיִטְרוּ מִבְּלִיעַת אִסּוּר נִבְלוּת. וְרַבּוּתֵינוּ אָמְרוּ: "אֵךְ אֶת־הַזֹּהֵב" לֹמַר, שְׁצִירָךְ לְהַעֲבִיר חֲלָדָה שְׁלוּ קֶדָם שְׁיַגְעִילְנּוּ וְהוּוּ לְשׁוֹן "אֵךְ", שְׁלֹא יִהְיֶה שֵׁם חֲלָדָה אֵךְ הַמַּתְכֶּתֶת יְהִיָּה כְּמוֹת שְׁהוּא: "אֵךְ" שְׁלֹא יִהְיֶה אִסּוּר. תַּעֲבִירוּ בְּמִים: מִטְּבִילוּ וְדִיו וְדוּקָא כָּלִי מִתְּכוּת:

כג כָּל מִדְּעַם דְּמַתְעַל בְּנוּרָא, תַּעֲבָרוּנִיה בְּנוּרָא וַיִּדְכִּי בָרַם, בְּמִי אֲדִיוֹתָא יִתְדִי; וְכָל דְּלָא מַתְעַל בְּנוּרָא, תַּעֲבָרוּנִיה בְּמִיָּא.

»כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר־יָבֹא בְּאֵשׁ: לְבָשֶׁל בּוֹ כְּלוּם. תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ: כִּדְרָךְ תִּשְׁמִישׁוּ הַגְּעוּלָתוֹ, מַה תִּשְׁמִישׁוּ עַל־יְדֵי חֲמִין, וַיַּגְעִילּוּ בַּחֲמִין וּמָה שֶׁתִּשְׁמִישׁוּ עַל־יְדֵי צִלִי, כְּגוֹן הַשְּׁפָדוּ וְהַאֲסָפְלָה וְלִבְנָנוּ בְּאוּר. אֵךְ בְּמִי נִדְּהָ יִתְחַטֵּא: לְפִי פִשְׁטוֹן "חֲטוּי" זֶה לְטָהֵרוּ מִטְּמֵאָתָא מַת. אָמַר לָהֶם: צָרִיכִין הַכָּלִים גְּעוּל לְטָהֵרָם מִן הָאִסּוּר וְחֲטוּי, לְטָהֵרָן מִן הַטְּמָאָה. וְרַבּוּתֵינוּ דְּרִשּׁוּ מִכָּאֵן, שְׂאֵךְ לְהַקְשִׁיךְ מִן הָאִסּוּר הַטְּעִין טְבִילָה לְכָלִי מִתְּכוּת וּמִי נִדְּהָ הַתְּכוּכִין כָּאֵן דְּרִשּׁוּ מִסֵּם הָרְאוּם לְטַבֵּל בָּהֶם נִדְּהָ. וְכִמָּה הֵם? אֲרַבְעִים סָאָה. וְכָל אֲשֶׁר לֹא יָבֹא בְּאֵשׁ: כָּל דָּבָר שְׂאִין תִּשְׁמִישׁוּ עַל־יְדֵי הָאוּר, כְּגוֹן כּוֹסוֹת וְצִלּוּחִיּוֹת שֶׁתִּשְׁמִישֵׁן בְּצוּנוֹן וְלֹא בְּלַעַז אִסּוּר. תַּעֲבִירוּ בְּמִים: מִטְּבִילוּ וְדִיו וְדוּקָא כָּלִי מִתְּכוּת:

כד וַתַּחֲזִירוּן לְבוּשֵׁיכֶון בְּיוֹמָא שְׁבִיעִיָּה, וַתִּבְרוּן: וַיִּתֵּר כִּין, תִּיעֲלוּן לְמִשְׁרִיתָא.

»שְׂאִין טְמֵא מַת טַעוֹן שְׁלוֹת מִמַּחֲנֶה לִיָּה וּמִמַּחֲנֶה יִשְׂרָאֵל:

כה וַיֹּאמֶר יי, לַמִּשָּׁה לְמִימָר.

כו קָבִיל, יֵת חֲשָׁבָן דְּבִרַת שְׂבִיָּא, בְּאֲנָשָׂא, וּבְכַעֲרִיא אִתָּה וְאַלְעָזָר כִּהְנָא, וְיִישִׁי אֶבְהֵת כִּנְשָׂתָא.

»כָּל־שָׂא אֶת רֹאשׁ: קֹחַ אֶת הַחֲשָׁבוֹן:

כז וַחֲצִיתִי אֶת־הַמִּלְכוּת בֵּין תַּפְשִׁי הַמִּלְחָמָה הַיּוֹצְאִים לְצִבָּא וּבֵין כָּל־הַעֲדָה:

»וַחֲצִיתִי אֶת־הַמִּלְכוּת בֵּין תַּפְשִׁי הַמִּלְחָמָה וְגו': חֲצִיו לְאֱלוּ וְחֲצִיו לְאֱלוּ:

כח וַהֲרַמְתִּי מִכֶּם לִיהוָה מֵאֵת אֲנָשִׁי הַמִּלְחָמָה הַיּוֹצְאִים לְצִבָּא אֶחָד נָפֶשׁ מִחַמֵּשׁ הַמֵּאוֹת מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבֶּקָר וּמִן־הַחֲמֹמִים וּמִן־הַבָּצָאן:

כט מִמַּחֲצִיתָם תִּקְחוּ וּנְתַתֶּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן הַגֵּרוּמָה יְהוָה:

ל וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל תִּקַּח | אֶחָד | אֹתוֹ מִן הַחַמִּשִּׁים מִן־הָאָדָם מִן־הַבֶּקָר מִן־הַחֲמֹמִים וּמִן־הַבָּצָאן מִכֹּל־הַבְּהֵמָה וּנְתַתֶּה אֹתָם לְלוֹים שְׂמֹרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה:

לא וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

לב וַיְהִי הַמִּלְקוֹת יֵתֵר הַבָּן אֲשֶׁר בָּזוּז עִם הַצִּבָּא צֹאן וְשִׁשְׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁבַעִים אֶלֶף וַחֲמִשָּׁת אֶלְפִים:

»וַיְהִי הַמִּלְקוֹת יֵתֵר הַבָּן: לְפִי שְׁלֹא נִצְטוּוּ לְהָרִים מִכֶּם מִן הַמִּטְלָטְלִין אֱלָא מִן הַמִּלְקוֹת, כְּתֹב אֶת הַלְשׁוֹן הַזֶּה: וַיְהִי הַמִּלְקוֹת, שְׂבָא לְכָלֵל חֲלָקָה וְלְכָלֵל מִכָּס, שְׁהִיָּה עוֹדֶךָ עַל בּוֹ הַמִּטְלָטְלִין אֲשֶׁר בָּזוּז עִם הַצִּבָּא אִישׁ לוֹ, וְלֹא בָא לְכָלֵל חֲלָקָה מִסְפַּר הַצֹּאן וְגו':

לג וַתּוֹרִי, שְׂבַעִין וַתִּרִין אֶלְפִין.

לד וַחֲמֹרִי, שְׁתִּין וַחֵד אֶלְפִין.

לה וַנִּפְשֵׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מַשְׁכָּב זָכָר כָּל־נָפֶשׁ שָׁנִים וּשְׁלָשִׁים אֶלֶף:

לו וַתְּהִי הַמַּחֲצִיָּה חֲלָק הַיּוֹצְאִים בְּצִבָּא מִסְפַּר הַצֹּאן שְׁלֹש־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלָשִׁים אֶלֶף וּשְׂבַעַת אֶלְפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת:

לז וַיְהִי הַמִּכָּס לִיהוָה מִן הַצֹּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשׁ וּשְׁבַעִים:

לח וַהֲבִקֵּר שִׁשָּׁה וּשְׁלָשִׁים אֶלֶף וּמִכָּסָם לִיהוָה שָׁנִים וּשְׁבַעִים:

לט וַחֲמֹרִים שְׁלָשִׁים אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וּמִכָּסָם לִיהוָה אֶחָד וּשְׁשִׁים:

מ וַנִּפְשֵׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אֶלֶף וּמִכָּסָם לִיהוָה שָׁנִים וּשְׁלָשִׁים נָפֶשׁ:

מא וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־מִכָּס תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

מב וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֲצָה מֹשֶׁה מִן הָאֲנָשִׁים הַצִּבָּאִים:

»וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֲצָה מֹשֶׁה: לְעֵדָה וְהוֹצִיָּאָה לָהֶם מִן הָאֲנָשִׁים הַצִּבָּאִים:

מג וְהוֹת פְּלָגוֹת כִּנְשָׂתָא, מִן עֲנָא תִלַּת מָאָה וַתִּלְתִּין וּשְׂבַעַת אֶלְפִין, וַחֲמִישׁ מָאָה.

מד וַתּוֹרִי, תִּלְתִּין וּשְׂתָא אֶלְפִין.

מה וַחֲמֹרִי, תִּלְתִּין אֶלְפִין וַחֲמִישׁ מָאָה.

מו וַנִּפְשֵׁא דְאֲנָשָׂא, שְׁתַּת עֶסֶר אֶלְפִין.

מז וַנִּסְיֵב מֹשֶׁה מִפְּלָגוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּפִלַּג מֹשֶׁה, מִן גָּבְרָא דְּפָקִיד לְחֵילָא.

מח וַיְהִי וְהוּא כָּל דְּהָב אִפְרִישׁוּתָא, דְּאִפְרִישׁוּ קֶדָם יי שְׁתַּת עֶסֶר אֶלְפִין שְׂבַע מָאָה וַחֲמִישִׁין, סִלְעִין: מִן רַבְּנֵי אֶלְפִי, וּמִן רַבְּנֵי מֵאוֹתָא.

מט וַיְהִי וְהוּא כָּל דְּהָב אִפְרִישׁוּתָא, דְּאִפְרִישׁוּ קֶדָם יי שְׁתַּת עֶסֶר אֶלְפִין שְׂבַע מָאָה וַחֲמִישִׁין, סִלְעִין: מִן רַבְּנֵי אֶלְפִי, וּמִן רַבְּנֵי מֵאוֹתָא.

נ וַיְקָרִיבָא יֵת קִרְבָּא דִּי, גָּבַר דְּאִשְׁכַּח מִן דְּהָב שִׁירִין וּשְׂבִין, עֲזָקוּ, קִדְשִׁין וּמִחוּד לְכַפְּרָא עַל נִפְשָׁתָא, קֶדָם יי.

»אֲעֵדָה: אֱלוּ צִמְדִים שֶׁל וְגַל וְצִמֵּיד: שֶׁל יוֹד־עֵגִיל: נִזְמִי אֲזַן וְכוּמִז: דְּפּוֹס שֶׁל בֵּית הָרָחֹם, לְכַפֵּר עַל הַרְהוּר הַלֵּב שֶׁל בְּנוֹת מִדְּיָן:

נא וַיִּסְיֵב מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר כִּהְנָא, יֵת דְּהִקָּא, מִן רַבְּנֵי אֶלְפִי, וּנְמֵאוֹתָא וַאֲחִיאוּ וַיִּמָּה לְמַשְׁכַּן וּמָא, דְּכָבָד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּם יי.

נב וְהוּא כָּל דְּהָב אִפְרִישׁוּתָא, דְּאִפְרִישׁוּ קֶדָם יי שְׁתַּת עֶסֶר אֶלְפִין שְׂבַע מָאָה וַחֲמִישִׁין, סִלְעִין: מִן רַבְּנֵי אֶלְפִי, וּמִן רַבְּנֵי מֵאוֹתָא.

נג וַיְהִי וְהוּא כָּל דְּהָב אִפְרִישׁוּתָא, דְּאִפְרִישׁוּ קֶדָם יי שְׁתַּת עֶסֶר אֶלְפִין שְׂבַע מָאָה וַחֲמִישִׁין, סִלְעִין: מִן רַבְּנֵי אֶלְפִי, וּמִן רַבְּנֵי מֵאוֹתָא.

נד וַיְהִי וְהוּא כָּל דְּהָב אִפְרִישׁוּתָא, דְּאִפְרִישׁוּ קֶדָם יי שְׁתַּת עֶסֶר אֶלְפִין שְׂבַע מָאָה וַחֲמִישִׁין, סִלְעִין: מִן רַבְּנֵי אֶלְפִי, וּמִן רַבְּנֵי מֵאוֹתָא.